

1. melléklet – Útmutató iskolakerti talajvizsgálathoz szükséges átlagmintavételhez

A talajvizsgálatokhoz szükséges átlagmintavétel menete:

1. Készítsünk talajszelvényt:

Egy talajtani foglalkozás keretében készítsünk egy talajszelvényt (50 cm széles, 1 m mély talajfeltárás) az iskolakert területén, amiben megvizsgáljuk a talaj rétegzettségét a színe, szerkezete és a mésztartalma alapján (10%-os sósavval végzett próba).

A talajtani foglalkozáshoz használhatják a „Talajtan az iskolakertben” útmutató Iskolakert-füzetet, ami az Iskolakert-hálózat tagjai számára letölthető a www.iskolakertekert.hu honlapról.

2. Vegyünk átlagmintát:

Amennyiben a talaj egységes adottságokat mutat a felső 60 cm-ben a szín, szerkezet, fizikai féleség, mésztartalom terepi vizsgálatok alapján, úgy az átlag mintavételt 0-30 cm-es és a 30-60 cm-es rétegekből végezzük el két külön mintagyűjtő vödörben. Az átlagmintát úgy képezzük, hogy a kert területének nagyságától függően, 5-10 különböző – az egész kertet egyenletesen lefedő – kijelölt ponton mintavételi gödröt mélyítünk 60 cm-ig. Minden mintavételi gödörben külön-külön mintát gyűjtünk a felső 0-30 cm-ből valamint az alatta lévő 30-60 cm-ből, figyelve arra, hogy az azonos rétegből származó mintákat mindig azonos vödörbe helyezzük. A mintákat mindkét vödörben jól összekeverjük, és mindegyikből bezacskozunk 1 kg-nyi átlagmintát dupla zacskóba, és elhelyezzük a mintacetlit a két zacskó közé. A mintacetli tartalmazza: a mintavétel helyét (iskolakert neve és címe) valamint a mintavétel mélységét (jelen esetben 0-30 cm és 30-60 cm).

Példa a minta cetlikre:

<i>Barázdabillegető-kert, 2112 Veresegyház, Fő út 123. 0-30 cm</i>	<i>Barázdabillegető-kert, 2112 Veresegyház, Fő út 123. 30-60 m</i>
--	--

Amennyiben eltérő rétegeket tapasztalunk a talajszelvényünkben a felszíntől számolva a 0-60 cm-es mélységben (a fentebb említett helyszíni terepi vizsgálatok alapján), úgy minden beazonosított rétegből külön átlagmintát kell képeznünk. Ehhez annyi vödörre lesz szükségünk, ahány különböző réteget mutat a talajunk a felső 60 cm-ben.

Az átlagmintát ebben az esetben is úgy képezzük, hogy a kert méretétől függően 5-10 különböző kijelölt ponton mintavételi gödröt mélyítünk 60 cm-ig, és minden mintavételi gödörben megkeressük a szelvényünkben már beazonosított rétegeket. Figyeljünk arra, hogy az azonos tulajdonságú rétegek megjelenési mélysége és vastagsága a mintavételi gödrökben kicsit változhat, ezért ne automatikusan vegyük a rétegekből a mintákat, hanem mindig az adott gödör réteg adottságait figyelembe véve. Az egyes rétegekből külön-külön gyűjtött mintáknál figyeljünk arra is, hogy az azonos rétegből származó mintákat mindig azonos vödörbe helyezzük, így rétegenként lesz egy-egy vödörnyi mintánk. A mintákat minden vödörben jól összekeverjük, és mindegyikből bezacskozunk az 1 kg-nyi átlagmintát dupla zacskóba, és elhelyezzük a mintacetlit a korábban leírtak szerint (jelölve a minták mélységi adatait). Ha a mintavételi gödrök eltérő adottságokat mutatnak, akkor célszerű egy helyszínrajzon feltüntetni a mintavételi gödröket és melléjük írni az egyes rétegvastagság adatokat. Ennek főként abban az esetben lesz jelentősége, ha valamelyik réteg esetleg szennyezettséget mutat a vizsgálatok során.

A mintavétel lépései képeken:

1. Előkészítjük a 60 cm mély mintavételi gödröket a kert több ágyásában, mérőszalaggal ellenőrizve.

2. Megállapítjuk szín, szerkezet vagy sósav próba alapján a talajsztinteket (vagy rétegeket) minden mintavételi ponton.

3. Minden gödörből egy kislapáttal mintát veszünk a felső szintből (ha nincsenek eltérő szintek, úgy a 0-30 cm-es rétegből).

4. A felső szintből vett mintákat mindig ugyanabba a vödörbe gyűjtjük (segíthet, ha különböző színű vödöröket használunk.)

5. A mintavételt elvégezzük a gödör alsóbb szintjeiből is (ha nincsenek eltérő szintek, úgy a 30-60 cm-es rétegből).

6. Minden alsóbb szintből vett mintát a saját kijelölt vödörben gyűjtjük. (Az egyes gödrökben eltérhetnek a rétegvastagságok!!!)

7. A több mintavételi gödörből begyűjtött talajmintákat minden vödörben egyenként alaposan keverjük össze

8. Minden vödörből külön-külön kb. 1 kg mintát helyezünk dupla zacskóba a két réteg közé csúsztatva a mintacetlit.

9. Postázás a talajvédelmi laboratóriumba:
A bezacskózott, felirattal ellátott átlagmintákat helyezük egy dobozba és címezzük meg:

Nagy Ágnes részére
NEBIH NTAI Velencei Talajvédelmi
Laboratórium
2481 Velence, Ország út 23.

és adjuk fel postai úton (lehetőleg 1 napos csomagként), hogy legkésőbb 2024 április 16-ig megérkezzen a talajlaborba.